

[Transcript] Vinohradská 12 / Kdo jsou pašeráci lidí

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.
Pašeráci lidí, kdo jsou, kolik berou a jak zabránit dalšímu umírání ve středo mohří.
Teď na posledy došlo k tragédie uřeckého pobřeží,
mezi tím se tisíce dalších migrantů chystejí na cestu do Evropy.
Téma pro italského novináře, Giampaola Muzumečiho, který opašeráci chlidí napsal knihu.
Dnes je čtvrtek 29. června.
Hej, Giampaolo, děkuju na toho podlejte.
To je pravda.
Právě probíhá vyšetřování toho, co přesně se vlastně stalo letos 14. června,
když se nedaleko řeckého pobřeží potopila rybářská loď z přibližně 750 migranty na Palubě.
Mnoho z nich té noci zemřilo.
Stovky lidí se do dnes pohřežují.
Na tenhle příběh můžeme náhlédnout mnoha způsoby,
ale pojďme se v dnešním rozhovoru zaměřit na to,
jak se lidé obvyklaná takové lodi směrem do Evropy ocitnou.
Můžete mi říct, kde tohle všechno vlastně začíná.
To je velmi složitá otázka, protože lidé migrují po celém světě.
Přesouvají se z jihobíchní ázije, z Afgány stánu, teď i z Ruska.
V lidi se stěhují zížní do severní Ameriky, ze subsaharské afriky,
na libíjské pobřeží a pak přípaně do Evropy.
Všechny tyhle cesty, všechny tyhle tragédie mají svůj začátek různě po světě.
Je šílené, jak jsou tyhle migrašní trasy s vým způsobem, stále stejné a jak se někdy promění.
Občas vidíme obrovskou uprchdyckou vlnus Afgány stánu.
Spoustu lidí.
A pak se to na několik měsíců zastaví a začne zas na novo.
Všechny tyhle cesty začínají z mnoha důvodů v mnoha a mnoha regionech po celém světě,
protože je tady jedna věc, kterou musíme zdůraznit a brády v potas.
Lidé se přemistují a budou to dělat i dál.
Jak obtížné je najít nějakého převaděče?
Kdo je takový člověk, kdo jsou pašeráci lidi?
Wow, smugglers.
Najít převaděče je velmi jednoduché.
Pokud se pohybujete v určité oblasti, jako je Afgány stán nebo některé africké státy
a chcete se dostat pryč, pravděporobně už nějakého převaděče znáte.
Oni se vám nepředstaví ve smyslu.
Ahoj, já jsem zlýpa šerák a kriminálník.
Sou to přátelé.
Můžou vám zařídit cestu pryč a je dost možné,
že jsou pomohli někomu z vašich přátel nebo příbu z nich,
třeba bratrance nebo přítely.
Je to prostě velmi, velmi jednoduché.
Pokud se tedy nacházíte někde v dalékové části Afgány stánu,
najdete pašeráka skutečně snadno.
Lidi si o nich povídají, pašeráci to těži dvají na svou reputaci.

Chcejí, aby o nich i o jejich práci lidi věděli
a jenom čekají na nové klienty.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

Přátelé.

komy můžete věřit.

Na útěku ale budete mít spoustu dalších plůvodců,
protože na cestě třeba právě z Herátov a Vkány stánu
musíte překročit spoustu hranic.

Dalšího člověka tedy potkáte v Pákystánu
a pak pravděpodobně v Íránu nebo v Turecku,
potom v ředsku a pak v Severní Evropě.
Všichni těchle lidé jsou spolu v kontaktu
a ordynují snahu dostat vás kam chcete
do vaší cílové destinace.

A pak tu máme další lidi, řekněme jim
velcí šéfové.

Bosem paše rádské sítě je pravděpodobně člověk,
který už má jiný svůj biznis,
třeba bazar, cestovní agentoru.

Může to být rybář

se spoustou rybářských lodí

z tureckého, libízkého

nebo tuniského pobřeží.

To nejdulžitější, co musí přeba děčmít,

je řádné oficiální zaměstnání

ve správnou dobu a na správné místě.

Když máte obrovskou flotilu

rybářských lodí v turecku,

jste ve výborné pozici k tomu,

abyste se stalpa šerákem, protože

znáte trasy, máte prostředky,

znáte moře. Je to pro vás

jako stvořené.

Takže pak děláte obojí, rybáříte

a obchodujete s lidmi.

Také.

Jak lidi, kteří se chtějí dostat do Evropy

vydnávají oceněm, protože
z toho, co víme,
většina z nich utratí všechny
peníze, které mají.
Neřekl bych, že ta cena je pevně daná,
ale někdy máte minimální část,
kterou musíte zaplatit, jinak je něco špatně.
Nejspíš vám řeknou něco, co není pravda.
Tím myslím, že když vám řeknou
dobře přesun z kábulu do paří,
že vyjde na 2000 eur,
tak to je prostě něco, co není možné.
My chází to totiž plus minus
na 10 000 eur.
Je to záležitost trhu, a jde i o
bezpečnost té cesty.
Čím víc zaplatíte,
tím bude vaše cesta bezpečnější.
Pokud to přeženu,
představte si někoho, kdo má
hodně peněz, třeba afgánského
důstojníka ve výslužbě,
který si našetřil nějaké peníze
a chce odejít do Londýna.
Dobře, pravděpodobně zaplatí hodně peně
stádybánu, aby získal pas.
Ale potom možná z krze nějakou ambasádu
zkusí získat vízum.
Běžné vízum a odjede do islamabádu,
kde nasedne na letadlo.
Takže čím víc máte peněz,
tím víc můžete cestovat a najtřešení.
V opačnem případě
se Evropě nebo severní Americe
přibližujete krůček po krůčku.
Proto se někdy imigranti
na své cestě na několik měsíců
zastaví a najdou si na černopráci,
například v Íránu,
tunisku nebo líby.
Tady si vidílají nějaké peníze,
kterým zaplatí zbytek cesty.
A když řekneme, budete státkolem
10 000 eur nebo 10 000 důlarů,

je to jen základní cena,
protože do toho není zahrnuto,
že mnoho migrantu je brácnost pátky na hranice.

Takže někdy musíte
násobit cenu té cesty.

Uvedu příklad, na Balkáně
jsem viděl lidi, kteří uvýzli v Srpsku,
kdy se snažili přejít hranice
do Bosny a Hercegoviny.

A potkal jsem lidi, kteří to zkoušeli 3x,
4x nebo i 5x,
a každý ten pokus stál kolem 30 eur.

Takže když mluvíme o 10 000 dolarech,
musíme zároveň počítat

s tím, že to může být i dvojnásobek.

Záleží to na tom, jaké máte štěstě.

A vláda, že jste.

Cáleží na tom,

s jakým pašerákem mluvíte,
nejakého narazíte.

Protože to, o čem mluvíte,
řekněme, spadá do obecného narativu,
jak my západní novináři,
o této problematice mluvíme.

Protože všichni pašeráci,
se kterými jsem se bavil,
řekli, že na prvním místě
mají být,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,

když mluvíte,
když mluvíte,
když mluvíte,
když mluvíte,
když mluvíte,
když mluvíte,
když mluvíte,

v řadě nebezpečných oblastech, kde můžou být například nějaké policijní hlídky.

A to proto, že mají zhruba 3 až 4 hodinové okno, aby dostali loď v náhladinu středozevního moře. Je to hodně komplikovaná práce, protože s ní jsou vysíjí hodně logistiky.

Paše ráci se musí postarat o bezpečnost, jídlo, pití, musí uplatit policii, takže je to opravdu velmi složité.

Proto je do téhle kriminální činnosti zapojených hodně lidí.

Takže ano, to, co jste popisoval, se může stát.

Pravděpodobně někteří paše ráci vnímají svoje klienty jako zboží, ale není to jejich cíl.

Oni chtějí vydělat peníze.

A jaká je nejlepší cesta k penězům? Mít hodně klientů.

I understand it. No já tomu rozumím, ale jak tedy vysvětlíte ty přeplněné paluby lodí?

Jasně. Je to cesta k penězům, ale podmínky. Pro ty lidi přece nejsou dobře.

A stejně tak to není dobře pro pověst pašeráku, no ne?

Ano, tam zřejmě došlo k nějakému selhání.

Asi doufali, že to dopadne jinak, že narazí na malskou hřeckou nebo italskou pobřežní stráž.

To, co se stalo u hřeckého pobřeží, je obrovské neštěstí.

Je to, co by chtěli. Pravděpodobně si to špatně spočítali. To riziko.

Na jedné straně obrovské množství peněz, které viděla jí jen s jednou lodí, oproti tomu, že může být zničená jejich pověst.

Ale znovu říkám, vy jste změňoval tu liby. Tam je opravdu chaos.

Nejsem si jistý, že si všichni migranti mohli by bradským chtějí u cestu podniknout.

Slyšel jsem hodně příběhu o tom, že někdy jsou prostě přinucení nastoupit na loď.

Kterí mi říkali, že net jak malou loďku uviděli, paše ráci donutěry do ní vlést.

Když odmítli, paše ráci na ně stríleli.

Takže někdy se prostě dostanou do slepé uličky a nemůžou zníven.

Už není cesty zpět.

V některý okamžik asi ještě můžou couvnout,

ale na libíském a tureckém pobřeží je k tomu asi nejhorší možnost.

Někdy je to fakt šílené. Jedna historka mě vážně naštvála, povídal mí uprchlík s Gambie.

Byl jsem na záhrané missy ve Středozevní moři s jednou neziskovou organizací

a on mi vyprávěl, že si nedokázal představit, jak obrovské Středozevní moře je,

protože jediná voda, vodní hladina, kterou za celý svůj život viděl, byla řeka.

Sice velká řeka, ale i tak o velké vode skoro nic nevěděl.

Pro něj překonat vodu, znamenalo přeplout řeku. Záležitost na maximálně 20 nebo 30 minut na nejvíž hodinu,

a když uviděl moře, byl v šoku.

Takže někdy jsou vědomosti a zkušenosti migrantů z touhle cestou jen velmi omezené,

[Transcript] Vinohradská 12 / Kdo jsou pašeráci lidí

a pašeráci toho dokáží využít.

Jak dlouho taková pašerácká cesta přes Středozevní moře trvá?

Proximetly.

Když se budeme bavit konkrétně o Středozevním moři, tak to může být několik hodin maximálně několik dní.

Záleží na podmínkách, jaká je situace na moři, a záleží na tom, jakou cestu zvolíte.

A taky to závisí na tom, z jakého pobříží odplouváte.

Když z Tobruku, tak jste odcicili je hrozně daleko, než když odplouváte s ostrovů Kerkénach nebo města Sfax.

Vzpomínám si, že jsem vstrávil několik dní z pašeráky ze sou ostroví Kerkénach.

To je tuniské sou ostroví u přístavu Sfax, který je velice důležitým průmyslovým přístavem v tunisku.

A po 3-4 hodinách plavby jsme byli zruha 3 hodiny od Italského ostrova Lampeduza.

Takže za půdne jsme se mohli dostat na Italskou půdu.

Takže je to opravdu blízko.

Ale záleží na tom, co se stane byhem cesty.

To je vlastně ten poslední krok, který musí migranti na své cestě udělat.

Nénutně ten nejvíc nebezpečný, ale skutečně poslední.

A je opravdu tragedie, když ti lidi vidíme umírat po měsících a měsících jejich cesty.

A když mluvíme o tom konkrétném případě lidí zlod, která se potopila nedaleko toho řeckého pobřeží,

tak tahle loď to byla na typické trase do Evropi.

Můžeme říct, že lidi z Afganistánu, Pakistánu nebo Síríe cestují přes Turecko a Pakřecko.

A mají dvě možnosti. První je Balkánská cesta, která se ale od roku 2016 stává obtížnější a obtížnější a také dražší,

protože policení kontroly jsou všude.

Ale zase jí můžete podniknout samé dokonce bez pašeráků a byli jsme toho světky.

Druhou možností je dostat se na řecké ostrovy.

A někdy je to opravdu snadné, protože když odjíždí té z Tureckého Izmiru na řecký ostrov Samos, je to jen kousek asi kilometr.

A potkal jsem migranty, kteří tuhle vzdálenost zvládli v noci přeplávat.

Ale potom máte v řecku jiný problém.

Uvívnete tam na měsíce možná i rok.

Byl jsem v kontaktu s lidmi z Nepalu a ti se zasekliv aténách na 3 roky.

Bez dokumentů, bez peněz, bez možnosti se vrátit nebo jít tál.

Takže tyhle trasy se týkají lidí z Ázije a východní části blízkého východu.

Pokud cestujete ze subsaharské Afriky, máte obvykle na výběr dvě cesty.

Jedna je skrz Liby a druhá přes Maroko.

Přes Maroko pak jdete do Španilska a z Tuniska a Liby je obvykle měřité do Itálie.

Takže to jsou 3 hlavní cesty přes Středozevní moře.

Když se zvolíte cestu lodí, je tam s vámi nějaký vzkušený námořník,

nebo je to jen na vás řídit a navigovat tú loď.

Musí tu loď do Evropi navigovat sami migranti, nebo jsou s nimi na palubě i pašeráci.

Aarders smugglers with them on the boat.

Jak, kdy?

To záleží.

Možné jsou obě varianty.

Měkdy tu loď řídí u prchlíci, protože měli celou tu cestu levnější, měkdy jsou to pašeráci.

Ale i když jsou to pašeráci, nejsou to žádní velcí šéfové celé té zločinecké organizace.

Jsou to jen nějaký chudí klucy, kteří umí řídit loď.

Ale hodně často vidíme migranty, kteří se to újmou právě proto, že pak dostanu slavu na celou tu cestu.

Měkdy tu loď řídí u prchlíci, protože měli celou tu cestu levnější, kteří se to újmou právě proto,

že pak dostanu slavu na celou tu cestu.

Dají jim kompas, jsou řadnice a mapu a zeptají se.

Umíš nastartovat motor?

Jo, no tak dobře, tak je to na tobě.

Drž se, kormidla, a pluj na sever.

Proto když vidíme tolik zatčených, kteří ty loď řídí,

jsme z toho trochu znepokojení, protože víme, že to nejsou ty bossové,

že to ani nejsou skuteční vyníci,

jsou z odpovědnost.

To máte jako obchod s drogami, když vám zatknou malého místního překupníka tady v Miláně,

hned druhý den najdete dalšího. Tím nevymítíte ten fenomen,

jen zatknete nějaké chudáky. Máme nějaký odhat,

kolik migrantů se v uplynulých letech pokusilo dostat do Evropy,

mluvíme o statisících lidí

Ano, jsou to statisíce lidí.

Je tady hodně faktorů, které ty uprchlické vlny ovlivňují.

Měkdy jsou to ekonomické, nebo sociální krize.

Měkdy je to jen dobrým počasím, protože abyste překonali středozevní moře,

tak potřebujete hezké počasí.

Takže obecně, na jaré a v létě,

je pokusů dostat se do Evropy spoustu, protože je hodně příležitostí

se na loď a vyplout.

Dobře, ještě jedna poslední věc.
Připomeňme, že stovky lidí
z toho posledního případu
z troskotání lodi Uřeckého pobřeží
jsou stále pohřšované.
Mnoho z nich zemřelo.
Přídeme k tomu teď údaje
úřadu Vysokého komisáře OSN
pro uprchlíky, podle kterých jen za minulý rok
v oblasti středozevního moře
zmizelo nebo zemřelo přes 3000 lidí.
Co by se z vaší perspektivy
z pohledu novináře,
který to téma pokrývá, dalo dělat,
aby lidé na moři už dále umírali.
Myslím, že neexistuje jediné řešení.
V Evropě bychom měli zavést
kombinaci měkolika prostředků.
Prvním jsou humanitární koridory.
Je neuvěřitelné, že někdo,
kdo by určitě dostal azil
nebo jenou mezi národní ochranu,
je nucen platit někomu za to,
že přepluje moře překročí státní hranice.
To fakt neodpovídá
žádným evropským hodnotám.
Takže tedy humanitární koridory to za prvé.
Za druhé, a tím lesi nejsem istý,
protože na to nemám důkazy,
by pomohlo vydávat něco jako
poznávací výzum.
Pokud chceš dostat šanci v Evropě tak dobře,
budeš mít půl roku, kdy smíš cestovat,
kde koli v po Evropě máš samozřejmě
kdy z pozici minimum finančních prostředků,
můžeš tedy cestovat a snažit se
najít práci, když si nenajdeš,
budeš se muset vrátit zpátky.
Za třetí je to větší
mezi národní spolupráce
v oblasti juristikce, a to s jasným cílem
dostat šéfi obchodu s lidmi.
Například pro italské o státního zástupce
je to těžké vystavit

žádost pro Pákystanské
o státního zástupce.
Měná to, že můžete chytit jen malé ryby
a nikdy nedostanete tu válkou.
Je taky potřeba sladit
Evropskou legislativu týkající se migrace.
Pokud jsou v Evropě země
s různými migračními zákony,
je to slabé místo, kterého mohou
pašeráci využít.
Tak například v Itálii máme krátkrobá
pracovní povolení pro migranty,
která jsou založená na časovém
období a zemi původu.
Vím o pašerácích, kteří toho využily
se, kteří předstírali, že jsou afgánci.
A pak by taky nebylo od věci
zaměřit se na sociální sítě.
Já spolupracuji z kriminologií
z Univerzity v Trentu
a zjistili jsme, že na Facebooku
nebo Instagramu je možné
najít od pašeráku různé inzeráty.
Jakože jsou ty cesty koordinovány
přes sociální sítě.
Přesně. Našli jsme
10 tureckých a libíských
převaděčů na Facebooku, kde psali,
odiždíme stopruku, nabízíme
velkou slovu na dítě. Právice informací
volejte na toto číslo přes aplikaci Viber.
Takže na to by se mohli zaměřit
technologické společnosti.
Jo, protože když se vám povede
proniknout do nějaké takové
skupiny na sociálních sítích,
můžete získat spoustu informací
o tomhle kriminálním prostředí.
A poslední věc. Policení složky by
měli sdílet co nejvíc informací
na přič Evropou, aby už dál
nemohli fungovat převaděči, kteří
třeba už 15 let posílají lidi na smrt.
To nesmíme dovolit.

[Transcript] Vinohradská 12 / Kdo jsou pašeráci lidí

Tohle už je všechno z Vinohradské 12
z pravodajského podkástu Českého rozhlasu.

Dnes o pašerácích lidí

s italským novinářem

Jean-Paulem Mouzumécim.

Další epizody Vinohradské 12

najdete u nás na webu

adresazní bv i rozhlas cz

a jsme samozřejmě také

v jakékoliv podkástové aplikaci.

Naslišenou zítra!